

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/144/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011732
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121011732.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: Ján B., nar. XX.XX.XXXX v Z., bytom G. XXX/XX, F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v J. Leopoldov, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 04.10.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: Ján B., nar. XX.XX.XXXX v Z., bytom G. XXX/XX, F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený: - rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 03.03.2021, sp. zn. 1T/5/2021, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.04.2021, sp. zn. 4To/26/2021, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 20.08.2021 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: L. B., nar. XX.XX.XXXX v Z., bytom G. XXX/XX, F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, urobený prostredníctvom obhajcu Dr. Jaromíra X., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Leopoldov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia trest odňatia slobody vo výmere 17 mesiacov za prečin nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Trestného zákona, uložený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 03.03.2021, sp. zn. 1T/5/2021, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.04.2021, sp. zn. 4To/26/2021.

Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na chronologický priebeh trestného konania, ďalej na splnenie formálnej podmienky ku dňu 23.06.2021, a tiež na splnenie materiálnych podmienok. Uviedol, že jeho správanie počas výkonu väzby a aj výkonu trestu je na požadovanej úrovni, nevyskytli sa u neho disciplinárne tresty, riadne si plní svoje povinnosti a dodržiava ústavný poriadok. Ďalej uviedol, že doterajší výkon trestu splnil účel trestu, zabezpečil ochranu spoločnosti a prevýchovu. Vyjadril záujem viesť riadny život, urobil hlbokú sebareflexiu, chce sa zamestnať a urobiť hrubú čiaru za minulosťou.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov, rozhodnutie Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 1T/5/2021 a rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/26/2021.

Z hodnotenia riaditeľa UVTOS Leopoldov vyplýva, že správanie odsúdeného počas výkonu väzby nebolo vždy na požadovanej úrovni. Vyskytol sa nedostatok v nesplnení pokynu príslušníka ZVJS. Jeho správanie a vystupovanie počas výkonu trestu je už na prijateľnejšej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava, voči personálu vystupuje slušne. V kolektíve odsúdených sa konfliktom vyhýba. Počas výkonu trestu nebol disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný bol dňa 20.01.2021

za nesplnenie pokynu príslušníka ZVJS. Pracovne je zaradený na pracovisku so zameraním na kovovýrobu, kde si svoje pracovné povinnosti plní k spokojnosti nadriadených. V adaptačnej fáze správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni. Aktuálne stanovené ciele programu zaobchádzania plní čiastočne, odmieta zodpovednosť za spáchanú trestnú činnosť. V rámci programu zaobchádzania je vedený k zodpovednosti, efektívnemu riešeniu problémových a konfliktných situácií a negatívneho náhľadu na užívanie návykových látok. Poukazujúc na diagnostický nástroj Crime Risk R., predstavujúci prediktívny nástroj na hodnotenie úrovne rizika recidívy trestnej činnosti osôb vo výkone trestu sa resocializačná prognóza menovaného javí ako menej priaznivá. Vzhľadom na uvedené skutočnosti riaditeľ konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu a neodporúča jeho podmiennečné prepustenie.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 23.06.2021.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 3 záznamy, a to odsúdenia z rokov 2013, 2020 a 2021. Z výkonu trestu uloženého v roku 2013 za obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona (drogová trestná činnosť) bol odsúdený podmiennečne prepustený v roku 2016 so skúšobnou dobou v trvaní dva roky, odsúdený sa osvedčil k 03.08.2018 podľa § 68 ods. 4 Trestného zákona.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že navrhuje žiadosť odsúdeného zamietnuť pre nesplnenie ani jednej materiálnej podmienky. Poukázal tiež na skutočnosť, že odsúdený už bol podmiennečne prepustený a v krátkej dobe po osvedčení sa opäť dopustil trestnej činnosti.

Obhajca na verejnom zasadnutí poukázal na priebeh trestného konania, najmä na časť konania po rozhodnutí o neosvedčení sa. Ďalej uviedol, že odsúdený je ochotný podrobiť sa všetkým primeraným obmedzeniam alebo povinnostiam, ako aj monitoringu elektronickým náramkom. Poukázal na nepatrnú závažnosť trestného činu a prísnosť uloženého trestu. V rámci konečného návrhu poukázal na zaradenie odsúdeného do práce vo výkone trestu, a uviedol, že by mu jednoducho dal šancu.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že žiada súd, aby mu vyhovel.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku „O podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.“

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona „Súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.“

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona „Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.“

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými

preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienené prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienenom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienenom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienenom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmieneného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienenom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienenom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ku dňu 23.06.2021. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 04.10.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, z ktorého najmä vyplýva, že odsúdenému nebola udelená žiadna disciplinárna odmena, disciplinárne bol potrestaný dňa 20.01.2021 za nesplnenie pokynu príslušníka ZVJS, ciele programu zaobchádzania plní čiastočne a odmieta zodpovednosť za spáchanú trestnú činnosť. Polepšenie sa odsúdeného podľa § 66 ods. 1 Trestného poriadku musí vyplývať z konkrétnych skutočností týkajúcich sa najmä plnenia jeho povinností a jeho správania. Z uvedenej časti hodnotenia vyplýva, že odsúdený si neplnil riadne svoje povinnosti, pretože nerešpektoval príkaz príslušníka ZVJS, a nakoľko odsúdený odmieta zodpovednosť za spáchanú trestnú činnosť, nemožno hovoriť o polepšení sa, pretože nevyhnutným predpokladom polepšenia sa je kritický postoj k vlastnej trestnej činnosti ako prejav sebareflexie a prijatia zodpovednosti za svoje konanie. Tieto prvky správania u odsúdeného absentujú, čo súd hodnotí v neprospech odsúdeného. Súd ďalej uvádza, že polepšenie sa nemožno konštatovať len z adaptácie odsúdených na podmienky výkonu trestu, ale je potrebné aby odsúdení svojím vlastným a iniciatívnym správaním preukázali snahu o polepšenie sa, ktoré môže viesť napr. k udeleniu disciplinárnych odmien. Odsúdený žiadnu disciplinárnu odmenu udelenú nemal, naopak bol disciplinárne potrestaný, preto nie je možné konštatovať polepšenie sa odsúdeného.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Pretože nie je splnená prvá materiálna podmienka, zo svojej podstaty nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka. Od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, pokiaľ nemožno konštatovať ani jeho polepšenie sa. Súd ďalej uvádza, že odsúdený už bol v minulosti v roku 2016 podmienene prepustený, a síce sa osvedčil (zo zákona podľa § 68 ods. 4 Trestného zákona), opäť sa dopustil trestnej činnosti. Vedenie riadneho života v budúcnosti nie je a ani nemôže byť obmedzené len na trvanie skúšobnej doby podmienene prepustenia, ale viesť riadny život treba vyžadovať aj po uplynutí skúšobnej doby podmienene prepustenia. Odsúdenému tak už bola daná šanca, aby ukázal, že je schopný viesť riadny život po podmienenom prepustení, ktorú však nevyužil a opäť sa dopustil trestnej činnosti. Súd poukazuje tiež na tú skutočnosť, že v prípade odsúdeného možno hovoriť o recidivistovi, nakoľko sa znova dopustil trestného činu nebezpečného vyhrážania a opäť proti rovnakej poškodenej, a to všetko aj napriek tomu, že už bol vo výkone nepodmieneného trestu odňatia slobody. Všetky tieto skutočnosti vylučujú, aby od odsúdeného bolo možné očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti. Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmienčným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.